

Muž s dýmku, prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc., se v dubnu 2022 dožívá 85 let

Dnes je profesor Klener i ve svých 85 letech stále pracovníkem I. interní kliniky 1. LF UK a VFN v Praze. V posledních letech již omezuje pracovní aktivity a stává se spíše konzultantem. Z času mu ukrájí drobné zdravotní neduhy, a tak se více věnuje udržování fyzické kondice. Uplynulé desítky let byly pracovně hektické, a tak je zpomalení tempa na místě. Na tom má velký podíl také jeho manželka Marcela.

Jen si připomeňme: prof. Klener se narodil 9. 4. 1937 v Bratislavě českým rodičům, vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze a promoval v roce 1961. Elévké období ukončil v roce 1982 docenturou z vnitřního lékařství na II. interní klinice VFN, roku 1989 se stal profesorem vnitřního lékařství. V letech 1988–1990 byl přednostou Onkologické kliniky a poté byl 17 let – až do 31. 12. 2007 – přednostou 1. interní kliniky VFN. V letech 1989–2009 byl vedoucím katedry klinické onkologie IPVZ a v době 2002–2007 také ředitelem ÚHKT.

Napsal více než 300 odborných sdělení a 20 monografií (10× jako jediný autor, 9× jako hlavní autor a editor). Je pozoruhodné, jak je z jeho bibliografie patrná koncepce a cílevědomost. Dominantním odborným zájmem prof. Klenera byla již od studentských let hematologie a onkologie, mezinárodní rozměr zformoval jeho první studijní pobyt ve Francii v letech 1965–1966, kde obhájil dizertaci a získal titul „assistant étranger“ univerzity v Paříži. Jeho největší zájem byl v oblasti protinádorové chemoterapie. První monografie z roku 1974, která odráží počátky protinádorové chemoterapie, řadí prof. Klenera k zakladatelům této disciplíny u nás. V roce 2002 následovala monumentální monografie Klinická onkologie. Stejně systematicky pokračoval v oblasti vnitřního lékařství, nejdříve vydal Interní propedeutiku

a pak následovala monografie Vnitřní lékařství. Pedagogický přínos dokládají další učební texty pro mediky, bakaláře a zdravotnické školy. Za své publikace opakovaně získal různá ocenění. Monografii Protinádorová chemoterapie byla udělena Cena ministra školství, 1. cena za odbornou literaturu IPVZ a cena Nadace Paula Janssena.

Odborné znalosti a mezinárodní kontakty využil prof. Klener při organizování domácích i mezinárodních konferencí, opakovaně přednášel jako *visiting professor* a *invited speaker* v USA, v Británii a v dalších evropských státech, ale i v rámci European School of Oncology, které byl místopředsedou. Také u nás aktivně pracoval v odborných společnostech, např. jako vědecký sekretář České hematologické společnosti a jako předseda České onkologické společnosti.

Během svého působení jako přednost 1. interní kliniky obnovil její orientaci na hematologii se zaměřením na maligní lymfoproliferace i myeloproliferace. V tomto období se klinika modernizovala, byla otevřena transplantační

jednotka a vytvořena laboratoř molekulární genetiky a buněčné biologie. Ustavil Kooperativní lymfomovou skupinu, která je dnes vůdčí společností s celostátní působností. Podobně vznikla i pracovní skupina pro mnohočetný myelom a dnes se dominantním způsobem podílí na činnosti České myelomové skupiny. Taktéž vznikla pracovní skupina pro myelodysplastický syndrom, která postupně získala vůdčí postavení v oboru s mezinárodním rozsahem. Od roku 2002, kdy se stal prof. Klener ředitelem ÚHKT, prohloubil úzkou spolupráci obou pracovišť, což podpořilo další spolupráci v oblasti klinické hematologie, ale i transfuzního lékařství a v neposlední řadě v základním i experimentálním výzkumu.

Jak jsme již uvedli, vědecké práci a akademické činnosti prof. Klenera se dostalo řady ocenění. Byly to ceny odborných lékařských společností, fakult Univerzity Karlovy a významných nadací. Mezi nejvýznamnější ocenění se řadí Cena ministra školství za vědu (1997), Zlatá medaile Univerzity Karlovy (1997) a státní vyzna-

menání Za zásluhy o stát v oblasti vědy (2003). V poslední dekádě pak medaile AV ČR „*De scientia et humanitate optime meritis*“ (2007), Cena rektora UK za nejlepší vědeckou publikaci v roce 2007, medaile Jana Evangelisty Purkyně (2011), Cena předsednictva ČLS za nejlepší publikaci v roce 2010. Nevýznamnějším oceněním vědecké práce byla v roce 2012 Národní cena vlády Česká hlava.

Prof. Klener se významně angažoval v i společensky. Ať už jako náš první revoluční ministr zdravotnictví v letech 1989–1990, jako poslanec České národní rady (1990–1992) a člen Rady vlády pro vědu (1992–1998), proděkan 1. LF UK Praha či jako prorektor UK pro vědu, kde

působil 12 let. Projevem celospolečenského uznání byl i návrh na funkci prezidenta republiky. Oceněním jeho odborného, ale i společenského významu je jistě jmenování Čestným občanem hlavního města Prahy v roce 2021.

V posledních letech se častěji vyjadřuje k celospolečenským otázkám v různých médiích. V tomto smyslu je bestsellerem jeho útlá knížka *Jde to i slušně* (2. vydání 2019), ve které vzpomíná a komentuje klíčové momenty svého života v kontextu s celospolečenskými událostmi a postoji různých osobností.

V nezměněné míře prof. Klener navštěvuje koncerty a divadelní představení, která jsou součástí jeho života od

mládí. Na kulturní akce jej doprovází již velká vnoučata a samozřejmě manželka, která má v poslední době možnost si svého manžela užívat víc než v předšlých letech.

Prof. Klenera dnes vídáme na pracovišti v jiné roli a při setkání se těšíme na jeho laskavý a přátelský projev a samozřejmě na charakteristický příjemný kouř jeho dýmky. Přejeme mu hodně elánu a zdraví do dalších let.

Ad multos annos!

Za kolektiv I. interní kliniky – kliniky hematologie VFN v Praze

*Jan Haber
Marek Trněný*